

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISK DAGBLADET

 LAUPÄEVAL, Nr 48 (4138)
 3. juulil 1976

Eesti Päevalehe fotograaf Herbert Trummer pildistas Rootsi Miss Estot, 18-aastast Ann Leesmenti, Stadhusesti kaunil taustal enne tema ärasõitu Baltimoreesse.

Esto-76 algab 700 Rootsist

Sõit Ülemaailmsetele Eesti Päevadele Baltimore'i algas. 29. juunil sõitis välja esimene reisigrupp, 1. juulil esimene Lend Läände charterlennuk. Teine läheb esmaspäeval, 5. juulil. Kokku läks charterlennuga üle 500 eestlast. Ja kui arvestada juurde umbes paarsada, kes sõidavad eraviisil ja eragrupidest, siis võib rootsipoolset osavõtjate arvu ESTO-76 pidustustest arvutada 700-le.

See arv on umbes kolmviitkümne Toronto Ülemaailmsetest Eesti Päevadest osavõtnute üldarvust ja, nagu ESTO-76 Rootsi Komitee esimese Richard Norvelli ütles, oli seda ette arvala, sest Rootsi-eestlaste sugulus- ja tutvussidemed on enamuses suunatud Kanadasse ja vähem USA-

esse, kuhu suurem osa eestlasi saabus Saksamaa laagritest. Suhteliselt on aga sinne osavõtt ka seekord küllalt tähelepanuväärne. Kõsimus on, kas Stockholmis ESTO-pidustuste toomisel sama palju näit. USA-st siia tuleks.

Esimene charterlennukiga sõitis kaasa ka

Eesti Päevalehe kaudu valitud Rootsi-eestlaste Miss ESTO-76 kandidaat Ann Leesment, kellel lasub rootsi eestlaste lootus lõplikus valimiskäigus Baltimores 7. juulil. Rootsi oli teatavasti esimene, kes valis oma "missi" ajalehe kaudu. Eeskujule järgnesid ka teised maad.

"Kui balti rikkad saabusid Gotlandi"

Gotlandis vändatakse praegu Põhjamaade ühisprojekti dokumentaalfilmi 1944. aasta sündmuste kohta, et seda siis kasutada televisiooni-sarjana. Rezhissöör Lasse Sarri kasutab näitlejatena kohalike kalureid ja elanikke ning põgenike saabumine Eestist leiab vaatlemist 10-aastase kaluritüdruku Barbro silmade kaudu. Kui uskuda ajalehtede kirjutusi si-

sust, siis ilmneb siin isemoodi tendents, mis näib läbivat filmi ka muus osas, kuna juba rootslased saarel jagatakse "tööliste, kes olid hirmul natside eest, ja natsideks, kes olid hirmul venelaste eest". Iseloomustav on ka jutt "mõnedest rikkast baltlastest, kes sõja eest põgenesid neutraalsesse Rootsi..."

Uus meetod nägemise päästmisel

Dotsent Peep Algvere, silmahaiguste kliniku ülemarst Stockholmi Karolína instituudi juures, on välja töötanud uue meetodi suhkruhaiguse tõttu pimedaks jäävate patsientide nägemise päästmiseks. Ta on teostanud juba paarkümmend sellelaadilist operatsiooni heade tulemustega. Suukruhaigeli, kes on juba nooruses heigestunud, kipuvad tekkima vanemas eas verevalumid silma, mis korduvad ja pimestavad nägemise. Samasugune pimedaksjäämine võib tulla ka verekoote lujumise tulemusena vanematel inimestel. Nägemise päästmist operatiivsel teel ei peetud seni võimalikuks.

Dotsent Algvere on nüüd toonud paljudele lootust oma uue meetodiga kompitseeritud operatsioonideks silmamunas. Karolínaka personaalajakirjas "KS-rytt" kirjeldab ta meetodit, rõhutades, et eeltingimuseks on võrkke funktsioneerimine. Kui võrkkeleil on liiga suuri kahjustusi, või kui see on vallanenud, siis ei tohi operatsiooni teostada.

Operatsiooni juures tavitatakse ultraheliaparaati, mis on esimene Skandinaavias, ja täiesti uut mikrokirurgilist instrumenti, mida täiendab spetsiaalselt varustatud mikroskoop. Ultraheli lokaliseerib verevalumi asukoha, ja kui võrkkele seda lubab, siis on võimalik seda operatiivselt eemaldada.

Varem arvati, et nägemise kaotamise põhjuseks on võrkkele vigade, ütles dots. Algvere. Tavalisel silma järel-

vaatusel silmapeegli abil ei paista võrkkele, kuna verevalumid eespool seda takistavad.

Üks dots. Algvere patsiente, Christer Wandler, 41-aastane, jutustab Expressenis, kuidas ta selle operatsiooniga nägemise taaski sai, mille ta kolme aasta eest kaotas suhkruhaigusest tingitud verevalumi tekkimisel alul ühte, siis ka teise silma. "Tundub nii imeline jälle näha oma perekonda" ütles Wandler (EPL/K).

Dotsent Peep Algvere

Eestlane UNO sõdurina Lähis-Idas

Eesti noormees, 27-aastane Harry Sepp, tuntud kuju skautlike noorte hulgas "Karu" ühikonna aktiivse juhina, tuli tagasi neil päevil Lähis-Idast. Ta oli nimelt rootsi UNO-sõduriks nii Küprosel kui ka Siinai kõrbes. Kokku oli ta ära kaheksa kuud, neist viimased viis "eikellegimaal". Siinai kõrbes egiptlaste ja israellaste vahel. Eesti Päevaleht kasutas juhusst Harry Sepa vestluseks piirkondadest, mis on praegu rahvusvaheliselt eriti pingelised, kuigi seal valitseb rahu.

Järg lk. 2

UNO-sõdur Harry Sepp vaatluspostil Siinai kõrbes.

Järg lk. 2

EPL

Laupeäval, 3. juulil

Kui kaugemale?

Seoses valimiste läheneemisega on Rootsis tekkinud diskussioon sotsialiseerimise küsimustes. Kodanikud erakonnad kahtlevad, et aastakümneid segamajanduse tuginevad sotsiaaldemokraatia nüüd on küps ulatuslikuks sotsialiseerimiseks. Põhjust selleks on andnud nii sotsiaaldemokraatide parteikongressi kui ka ametiühingute liidu LO kongressi üsnagi radikaalsed otsused.

Finantsminister Sträng on neld kahtlusi süüritanud ja peaminister Palme ise etanud (eriti energiliselt valimisliidus) moderatsiooni Bomaniga, kes toetus kongrasi kirjalikult formuleeritud parteiühingute direktiivile ühe lokaalorganisatsiooni küsimuslike vastuseks). Sotsiaaldemokraatlikud valimisstrateegid on sotsialiseerimisjuttu kutsunud kui mingit "kuradi seinale peale maalimist" ja olid isegi pahased, kui opiniooniuurimise instituut SIPO vastavald küsimusele rootsi rahvale esitas.

Sellest paljastus niimeit, et sotsialiseerimisel ei ole mingit populaarsust rahva hulgas – 65 protsenti öid kindlalt vastu. Isegi kommunistlikus vpk-partiis, kes kogu ühiskonna sotsialiseerimine on ametlikus programmis, öid 47 protsenti selle vastu, kuna 49 pooldasid – seega üsnagi tasavägine. Teisel poolt aga kõnelevad mõningad plaamid, m. n. LO-kõnooli Meidneri töövõimafondide loomise kavast, mis jääks ametiühingute käsutusse, selle vastu. Kuigi LO esimees Gunnar Nilsson alguses hoiaas, et asi ei tohi nii kaugele minna, et ametiühingud võtavad ühtlasi üle tööandja ülesanded, sest siis satuksime olukorda, mis sarnaneb vga idariikide omale. Venemaal avaldatud kirjusele kaitses ta LO-kongressil Meidneri plaani ja sellega sidus end ka kongress. Seejuures väärtsi ütles, et tähelepanu ka elav valdus koolirahmatute kirjastamise riigistamise küsimuses, mida nõuti m. h. sotsiaaldemokraatide kongressil.

Alternatiivsete rahamatute trükkimise lõpetamisel seotakse koolilõpetajaga üheksa õppeamataga ja, nagu senised kogemused näitavad, sageli poliitiliselt "värvitud" suunaga, mis praktiliselt tähendab laenu ühesuunalist mõjustamist maaetadlast peale. Mõjustamine mis väga tugevas ulatuses on käimas ka eetri-meediurnide lastepro-

grammides, tingituna vasakäärmusliku võimani paigutamiseest persoonisatsioonidesse. Kombinertitult võib see tähendada seda, et valikuvabaduse likvideerimisel kaob üldse võimuse alternatiivseks kasvatuseks (teatavasti on võimalused erakoolideks samuti ära võimised). Siin on tegemist õrnade küsimustega, sest vabale mõtlemisele tugineb ju kogu demokraatlik süsteem.

Rootsi tugevuseks on peetud tema segamajandusliku süsteemi, millest on kindlalt kindi hoidnud valitsevad sotsiaaldemokraadid juba 40 aasta jooksul – see on toonud erakonnale ja kamaale edu. Ühe generatsiooni pealeteulekuna on aga erakonnas tekkinud voolusid, mis nõuavad üha tugevamini radikaalsemat ühiskonna sotsialistlikku muutmist ja mõnigi kord sarnanevad need ideed tugevasti idas kommunistide rezili rakendatule, kuigi ei ole mingit põhjust ölnud kaheldu rootsi sotsiaaldemokraatia demokraatlikus meelelaadis. Ei aga tähelepanemist, kuna suurendud sumpaatial kommunistlike süsteemide vastu, seda eriti välisküsi suunamisel, kus lemmikuteks on just kommunistlikud diktaatorid Kuubaga eesotsas; see kõik, kaasa arvatud üldine välispoliitiline kallak, võivad äratada kahtlusi, et senine selge vähe demokraatliku ja ebademokraatliku sotsialismi, st. sotsiaaldemokraatia ja kommunisti vahel on kaheksa. Elumotivideer Ingvar Carlsson näit, süüdistas avalikult tsemrtni juhti Fäldini, et see olevat langenud "nii kaugele paremale, et ta ei oska enam vahet teha sotsiaaldemokraatia ja kommunisti vahel". Muidugi ei ole Fäldin langenud rohkem paremale kui ta seni oli. Ta on vaid kindi naelutunud olemasolevaid tendentsi, mis tähendab seda, et pahandajad on muljes ise süüdi.

Tähtsatekase üteida, et radikaalseimad programmsed on puhtformaalsed, kirjutatud vaid põhimõtete allkirjutatutemiseks. Küsitav aga on, kas ei teki ühel erakonnal, kui ta valimistel näit. saavutat kullalt suure enamuse, et

Tähtsatekase üteida, et radikaalseimad programmsed on puhtformaalsed, kirjutatud vaid põhimõtete allkirjutatutemiseks. Küsitav aga on, kas ei teki ühel erakonnal, kui ta valimistel näit. saavutat kullalt suure enamuse, et

Portugal

Presidendi valimised löid rahutusi Portugalis ühe, rahulikuks olukorra. Üheksakuulalt valitud kindral Eanes on nimelt mees, kes on juba peatunud sõjaväe jatkuvapolitiseerimise, mida juhtisid kommunistid.

Rahutud ja poliitiserivad ohvitserid on kõrvaldatud ja demonstreerivad väoasas lihtsast demobiliseeritud. Sõjavägi ei sea hetkel enam edasid ülesandeks pehmiim kukutamist ja, kui üsaldada Eanese esimesi samme presidendina, siis ka mitte võimuhaaramist.

Täiesti parlamentaarselt tegi ta suurimale erakonnale, sotsialistide juhi Soares kaudu ettepaneku moodustada uus

UNO-sõdur...

Alg. lk. 1

Pärast kahenädalast väljaõpet Linköpingi viidi 600-meheline rootsi UNO-väeosa Kiprosele, kus alaliseks asukohaks sai Famagusta, kuulus suvituslinn, mis pärast Türgi invasiooni jäi türklaste kätte ja kus enam ei ole mingit suvituselu. Famagusta rannas on päevitanud ka paljud eestlased. Kuidas olukord on praegu, sellest jutustab Harry Sepp:

Famagusta suvituspool, mida kohalikud elanikud nimetavad Varoshaks, on täiesti surnud tollilinn, kus ei ela keegi ja kus vaid türgi ja harva ka UNO-patrullid läbi sõidavad. Tüe moodaste hotellide võrk rannas aäres on tühi ja on paiguti hakanud lagunema. Kõik, mis vähegi on kasutatav, on

Rootsi UNO-üksuse soomussõiduk sisenevas läbi kontrollvärava mahajäetud Famagusta linna Kiprosele.

ära viidud "sõjasaagi-na". Ka eramajadest, kus võib näha pooleli-jäänud laenukustest kaetud laudu ja isegi veel käigusolevaid ven-

tilaotoreid. Hotellidevanuü Kennedy aäres on kaetud pähliga, rohi kasvab asfaldi pragude ja aärel. Kõikjal ukseid avali, aknad pä-

rani, kardinal lehvimas tuules. Türglased ei luba UNO-sõudreid vabalt linnas liikuda ja üldse öi mele liikumine tugevasti piiratud.

Noukogude argielu pilte Tallinnast

"Seltsimehelikkus" kohtus

13. majavalitusel seltsimehelikkus avaldas ühiskondlikult noomituse tootmiskeelde "Kooperator" tootmise Katju Kokkale ja Maria Vorobjovale (sissekirjutamata Kõie 4-7), kes rikkusid ühisele reeglile, edasise Pomoravale sõvas naabreid, ning pensionär Iide Smidile, kes jõi ja rikkus ühisele reeglile.

Mis juhtus?

Laupeäva õhtupoolikul pidas taksosjuht Tino Veinberg Pärnu maanteel naaberreast sõitva kolleegiga kirvusvõistlust. Kihutamise lõppes kurvalt, sest auto sõitis otse jalakäijale Anna Järvele, kes sai kergelt vigastada.

Veneeri ja Mööblikombinaadi töötaja Nikolai Lutsihhin kabinas Leningradi maanteel veoostust mõnda siinse, heinamaa selles, ei sünguse maamõnver on se teoloogil keelatud. Seal on liikumärk, mis lubab ainult ühe reas sõita. Liikuseeäärsele rikkumine lõppes kokkupõrkega, kus N. Lutsihhin "Moskvit" sai tugevasti karmatada.

LE 100 punkti vastu (liiklus eriliigiliste teede ristumisk) paustamine lõpeti enamasti avalike. Nii oli ka taksosjuht Mihhail Norissoviga, kes Tammsaare teat Mustanäe teele pöörates ei laetud läbi peatele liikunud

kiusatus nende "reservpõhimõtete" rakendamiseks ja väljatoomiseks, sest alati on olemas jõude, mis energiliselt selleks töötavad. Ütelgu süsteemiühinurimised rahva tahkest mis tahes. Ei ole siis ime, kui eriti valimiste ajal opositsioon avaldab oma muret, mis kaugtelt ei ole päris põhjendatuna.

KLA

valitsus. See viitab Eanese koostööle Soaresega, keda kommunistid revolutsiooni esimeses faasis püüdis ägivalduselt poliitiliselt elust välja lüüa.

Kuid Eanes on ka kodanlike erakondade kandidaat, mis alla kripsutab, et ta on võimeline oma selja taha koonnada kõiki demokraatlikke jõude. See on vajalik, et luua üsaldust, tekitada uut töötajat ruineritud majanduslikust olukorrast väljapääsemiseks.

Ilmselt ei ole Portugal hetkel enam kommunistlikus muutumise ohus. Kommunistid on paika pandud üllalt selgete valimisresultaatidega. Eanese resolutsioon ja sammudega pärast vasakpoolset mässakustust 25. novembril mõeldud

takso. Samasuguse avari King-Issepa-Lembitu ristimisk põhijusse taksosjuht Anatoli Goriain Mõlemas kokkupõrkes hinnanud ei saanud, autod aga vajavad remonti.

Vabariikliku Turisminõukogu bussijuht Vello Eesalu ei pidanud küllaldast pikivahet, mistõttu sõitis see pidurdamata autole otse. Tagatipukes paikus buss vastu puud. Ligise kiiruse ja ebapiisava pikivahet tõttu põhjustasid sellise õnnetuse veel Autobussipargi bussijuht Viktor Pakker ning 3031. autokoloni veoautojuhid Vladimir Sevsk ja Anatoli Barabasa.

Häda ajab lihavargile

5. juunil 1975. aastal määras rahvakohusliku transporditöölise Sergei Urusevile 13,5 kg sealha riismuse eest 10 ööpäeva aresti. Miisme lubas, et ta enam ei süüa kätt riigi vara järele, kuid 21. juunil oma lubaduse õige peatunust, 1. juulil pettis S. Urusev sargi alla 3,3 kg sealha ja tahtis sellega väärastat väljauda.

Rahvakohus mõistis vargale 10-kuulise vabaduskaotusliku karistuse ja alustas ta karistuse kandmise ajal alkoholiinvasale suundrville. Ka Eduard Volvile määrati piiriruumises eest 15-ööpäevane arest. Pärast karistuse kandmist rikkus E. Volkov süsteemilistelt üldisestipliini, mistõttu kombinaadi administratsioon ta töölt vallandas. Tuluud tööramatu ja ametiühingukendite järele, varaslast ja 3,4 kg sealha ja peitis selte rihete alla. E. Volkov peeti varastatud liha kinni ja teda karistati kriminaalkorras.

Kanada rahva-saadikud eesti suurpidustusele

BALTIMORE (VES) – ESTO 76 Kanada komitee ja Kanada Eestlaste Keskkonkogu poolt paatid ESTO 76 püevade peenidmised Baltimore'is, et võtta Kanada senator P. Yuzyk ja parlamenti alamkoja liige Dr. S. Haidzaks koos abikaasadeaga. Mõ-

180.000-kr. stipendium eestlasele

TORONTO (EPL) – Toronto ülikooli puhtloogia professor ja oskonna juhataja Endel Tulving sai Canada Council' kiitustuse oleva Isaac Walton Killam'i institutsipendiumiga 40.000 dollari ulatuses (Kr. 180.000).

Stipendium peab võimaldama prof. Tulvingule täpsemalt vahtaks võtmist ja vaba uurimistöö teostamist. Seda stipendiumi antakse ainult eriti tunnustatud teadusmeestele ja mitte üle kolme aastast.

HEITLUSTE KEERISES

(II kõide)

Võimupühaks ilmus Väits-Eesti & EMD kirjastusel kolonel Alfred Lutsu dokumentaaltõlge "Heitluste keerises" teine köide, mis käsitleb Eesti sõjaväe saatust kuni kodumaa okupeerimiseni punavägede poolt 1941. Eesti sõjavägede staabi operatiivsaakonna ülem, kes oma mälestustesse olemas köites andis ülevaate iseseisva Eesti sõjaväest kuni punavägede sissemarsini 1940. juustulav elava tunnistajana, mis juustulav edasi.

Augustis 1940 allutati Eesti väeasud punaväele n. n. 22. territoriaalse laskurkorpuse. Kolonel Luts juustulav, millest võttege eraldi eesti juhtkonna formaatsioonidest ja asendati politurikude ja venelastega kuni sõja puhkemiseni Saksa-Vene vahel juunis 1941. Eesti väeasud viidi ära oma kodumaalt, mis tühjendatule kujunes karmustuseks Venemaal.

Saksa okupatsioonil päevil tehti pidevalt kaitseid luua eestlaste väeasid kodumaa kaitse huvides, kuid need sõjakuulid saatsid ka kodumaale. Kindrallinspektuuri koosseisus võeti arut naha seda viistust vähe rindel suuremate eesti väeakondide moodustamiseks. Ta võitis isiklikult vastu kodumaale tagasiõppimist soosimiseid. Vanemohvitserina nägi ta neid saatsid küsi sündmusi ja olukordi laiemas kogupildis, mille tõttu ta oma mälestustes on võimalik juustulav

Richard Ollino, Austraalia Eesti Seltside Liidu esimees viis külastajal Torontoes ühenduse sõiduga Baltimore. Eesti Päevalehte koos abikaasaga.

Üldi juustulav see 42 (peab olema 32. toim.) aastat tagasi, kui mõned rikkad ballilased sõja eest põgenesid neutraalsesse Rootsi. Nad öid päästetud hetkeks.

Nagu edasistest kirjeldustest selgub, on "ühked ballilased kollastes üstlerpalitutes, kes pakuvad konjaktit", TV-films kohalikud kala-mehed.

Käiskirja on kirjutunud filmile Claus Engström, kes elneb Gotlandil. Rootsi TV jaoks valmistatakse kolm programmi, sama palu teevad Taani ja Norra, kuna Island lepi üheksaasa saatega.

Teatavasti saabus suur osa 30.000-nend balti põgenikust Gotlandil, neist suur osa (80%) tavasilise kalurid ja töötajad. Millegipärast esitatakse aga TV-films saavutat põgenikepaati nagu mingit operetisõidukit immes-tega rulekubarat, kollastes üstlerites, lillades floorsalates. Need on kaptistid, kes põgenesid sõja eest

Kas see on tõesti dokumentaalne kujutus põgenike saabumiseest? (EPL/K)

EESTI PÄEVALEHT

Eestlase Dagbladid
Peatoimetaja Juhani Kõks
Vastutav väljaandja
(anv. üst.)
Arvi Mõru

Teletinus ja kaalutis:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallington 32, 1.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Tel. 21 84 46

Toimetaja Eestlase Juri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eestlase, Tel. 036/147 772
Kõiklataste postigra 63 58 00
Eesti Päevaleht Põlvas AB,
Stockholm

Teletinusnind: 215-
Kerim (4 kuud) - kr. 78-
Turm - kr. 21-
Väljastamis EESTI PÄEVALEHT
PÕLVA AB
Põlvaja: Eestlase-Kurress
Trycken AB Eestlase 1976

Sumud linnas Famagustas jookseb vaid kreeklaste poolt mahajäetud koeri, kes hauguvad türklaste peale ja otsivad loomusunnilt siset UNO-sõduritega, kellele ei saavutata toitu. Paremalt vaatepostilt minekul Silinas. Harry Sepp paremal täies varustuses.

UNO-sõdurina Lähis-Idas

– UNO-kontrollvõde liikuvavahetus kontrollivahetuseks ühtlasi võimud rangelt. Meie laagerasula ees oli alaline vahepost ja meil tuli liikuda väljastpoolt oma laagrit turgi saatjate, jumustab Harry Sepp, tundes kontrastiks esile, et teisel pool demarkatsiooniliini, kus kreeklased valitsevad, selliseid pilramisi ei esine.

Kuld rüüstatud Famagusta näib olevat türklastele "õrn asi", kuna eriti paistab, et see linn on okupeeritud peamiselt eesmärgiga et tulevastel läbirääkimistel oleks üks hea kauplemissobjekt. Seljettõttu ei ole linna turgi elanikkonda, kus elab edasi vana tsitaadil piiekoonas, lastud ühe tuhande siviilvate Varoshat, et seda uuelt ekvateeritakse turgi rezili.

Harry Sepp oli oma teenistustasust osa paigutatud saare põhjapoolsele asale Etakoni külla, kus osa elanikest on kreeklased, kelle kaitsmine oli väheas ülesandeks. See kaitsmine osutus raskeks, kuna türklastel keelati elanikkonnaga kontakti ja kreeklaste oli liikumisele. UNO-esindajate kohalolek mõjus summutavalt kehe rahvusgruppide vaenule.

– Meile öeldi kohale tulles, et me kõike, mida näeme, peame võtma reservatsiooniga. Sest humanismuse reeglite vastu rik-

kumisi esineb mitmeid probleeme. See oli hoiatus oma kohal, eriti kui näit. meil tuli peaaegu alati tegeleda türklaste rajoonides. Kogu aeg vähenes türklaste osas kriitikat, kes püüavad ühendada omaenda ja vastupidi – kreeka aladelt tulevad türklaste turgi aladele.

Huvitav oli registreerida ka teatud kohaliku turgi elanikkonda, kütuse-türklaste, kriitikat maaomastatunud suguvendade invadeerijate vastu, eriti sellepärast, et kreeklaste poolt juhtitud tööstused läksid käiku väljasttoodud türklaste juhtimisel ja sageli ka Türgist toodud erialatööstus, kuna Ankara linnast arvatult, et kreeklaste inimesed saavad töime ei saa, jutustab Harry Sepp.

UNO-esindajad tunnustasid oma võimetust eriti siis, kui nendele ette heidetakse "passiivsust". Näiteks kreeka armees Nicosias tegi etteheiteid Harry Sepale, kui ta temal küsis, et ta manajärgi arü Famagustas on kaubast ja kõigest muutis tühjaks viidud. Sai vihaheks: "Milleks siis on UNO-väed seal, kas nad ei saa kaitseda omavahel?" Aga UNO-i ei ole võimalusi vahete astuda. Võitlusest on piiratud.

– Mutdugi nägime rüüstamisi. Monikord sõitis möne äri ette suru vaoat ja hakkas materjali peale laadima. Märkisime ülej

auto numbril ja raporteerisime. See oli kõik, mida me tekitime teha, ütleb Harry Sepp. Juhtus seadgi, et autotärides sisselasku rüüstajad sissuimisele käivitati masinad ja siis lihtsalt sõitsid läbi seinte ja akende välja. ... Meie oline juoetud ...

Poollitatud ja rahvusvaenukprotsell viidi Harry Sepa üksus Silinas kõrbe. Sõli sinna läie Rootsi, kus üksus sai kõrbevarustuse.

– Silinas sattusime suutaks erimevase olukorda, jutustab Harry Sepp. Mitte ainult geograafilise ja kliimaoliste muudatused, vaid ka ülesandele erinevuse tõttu. Kui Kyprosel olime nagu vahendajaks ja vähemusegruppide huvide kaitsjaks enamuse vastu mõlemas toonias, siis siin tuli valvata ja patrulleerida poote vahel kokkulepitud kaitsesooni. Sõda meenutavad kõrbes siin ja seal tankroomid, katiskraavid, õhitud punkrid, veaotude vrakid jne. Ja miinid, mis istuvad ja ohustavad liiklajaid. Mineeritud aladid on häda-päraseid eraldatud traatõketege, kuid liituv kõnelus, mis on tead tõkkes varsti teistale ja nii et, kus miinid asuvad. Kindlaid on hoida end kõrbet läbiavale asfaltteedele.

Livl on UNO-sõdurite suurim vaenlane Silinas. See tungib kõi-

kidesse esemetesse, nihutab telke, ja kui on liivastorn, siis muutub olemine üsnagi ohuks. Talvel oli suur temperatuur vahe päeva ja öö vahel – öösel 3, päeval 18 kraadi, suvel aga ronib termomeeter kuni 50 pügalani üles ja ka ööl on kuuma, oma 27 kraadi. Storpionid, liivakirbid j.m. kuuluvad "mugavuste" juurde. Kergem on nendel, kes satuvad Vahemere rannale. Olin ka ise Israeli piirirajoonis, mis tekkis elav kontakti Israeli piirivalvaga, mille sõdurid kõnelevad inglise või saksa keelt, vahetasime toitu ja käisime külas. Araablastega oli suhtlemine raskem, kuna pöördus kogu aeg keelebarjäärile. Need, kes kõnelevad inglise keelt, püüdis selgitada araablaste seisukohti.

Nendele on president Sadat jumalaks. Seejuures beduiinlased, Silani päriselanikud, tahaksid näha, et Egiptus nende asjade vastu ei segaks ja nad saaksid autonoomselt elada segamatult.

Kui need tüü kulaata, siis jääb segane mulje: kõigil on ommoodi õigus, ütleb Harry Sepp, kes talab, et tema UNO-sõdurid elu kokkuvõttes võivad pööra ja huvitav ning õpetlik, puhkepäevade korraldada reise mitmetesse kohtadesse. Israeli linnadesse, Egiptusesse, Bangkokki ja mujale.

Vestles: JUHAN KOKLA

Helga Nõu eesti lasteraamatutest rootsi ajakirjas

Kirjanik Helga Nõu kirjutab ajakirjas "Barn och kultur" probleemist: "Kirjutada eesti lasteraamatuid Rootsis":

Probleem on keerukas – sel on psühholoogilist, majanduslikku ja poliitilist aspekti. Kõigepealt on huvi loid – nii lapsevanemate, kirjanike kui kirjastajate poolt. Alles viimasel ajal on hakatud taipama loiduse tulemusi: eestikeelseid raamatute lugemise noorem põlvkond kipub ära kaduma.

Enamik vanematest on otsustanud peatada oma lastele niha eesti keeli roodi keelt. Aiguse tolmub see lihtsalt, aga hiljem võtab laps vastu ikka enam mujeld väljast rootsi keele vahendust. Suur osa lapse arengust toimub raamatute vahendusel. Rootsi raamatuturul on lastele palju pakkuja ja laused konserveeritud palju raamatuid.

Eesti keeles on sel alal vähe vähe pakkuja, mõned vanemad lasteraamatuid ja üksikud uued. Need on halvasti illustreeritud, seetirah on vähe – kuna huvi on väike. Eestikeelses lasteraamatut on viieteist võrdel rootsikeelsetega – ja ükski eesti kirjanik ei taha ilusteerida raha värvitruki jaoks, kuna müük on väike. Ka eesti kirjanikud on vähe hoolinud lasteraamatutest. Leidub palju sigav-lehvald romane, mälestusi ja lulekogusid.

Teatavavante jaoks. Aga väheosed on kirjutatud midagi järgmisele põlvkonnale, kes loeks tulevikus nende raamatuid.

Eesti keele õigekirjutus ja hääldamine on üsna erinevad rootsi omast. Laps, kes loeb rootsi keelt, ei oska automaatselt lugeda eesti keelt, kuigi ta seda räägib. Eesti keele-lugemist tust ei eraldi õppida. Selle pärast peaks leida eestikeelseid raamatuid laste jaoks – ja need peaksid võimalust võistloma rootsikeelsetega.

Väliskeelste vanemad on lugenud rootsi pidlaraamatuid ette keelt eesti keelde tõlkides. On katkust asendada rootsikeelset teksti eesti omaga. Võiks kasutada Nõukogude Eesti lasteraamatuid, mida sugulased saavad või mida saab tellida rootsi raamatukauplustest, nende välilumus on üsna hea. Kuid nende sisu on partei pool kontrollitud. Väliskeelste määratud raamatud on liht tugevasti moraliseerivad. Suuremate lastele määratud raamatute esineb lohoosid, et püüa rühkida niimood. Leidub rühkitud "kapitalistliku" ja "demoraliseerunud" lüäne-maailma pilt, mida kommunisti esit põgenenud vanemad ei taha oma lastel lasta lugeda. Väikest vahistatakse ka päris suurt lasteraamatutele.

Kirjutada eestikeelses lasteraamatuid on seotud raskustega, mis teevad lapsed osaliselt huvitavaks. Olen ise illustreerinud ühe lasteraamatut, kopeerides samu pilti täpselt kolm korda. Siis praegu kirjutat raamatut teismelisteile ja teismelisteile. Ka need pole seni olemas. Loodan, et raamatute leidub hea-jaid.

Helga Nõu on ka ise kirjutanud eesti lastele.

Esto -76 rahvuskongress astub kokku 7. juulil

BALTIMORE (EPL) – Ülemaailmne Eesti Rahvuskongress astub kokku kolmapäeval, 7. juulil. Kongressi eelõhtu on Balti-meer lopeatud. Viimasele Kongressi Komitee koosolekul selgus, et enam kui 150 Rahvuskongressi liiget on juba registreerunud. Registreerimine jatkab. Et ummikuit 7. juulil välitida, on võimalik registreeruda juba teisipäeval, 6. juulil kella 17 ja 19 vahel Lord Baltimore halliruumi eeskülgas, kus on vastavad registreerimislaud.

Kolmapäeval, 7. juulil, avakooli-kolekud, on palvus peapiskop Konrad Veemilt, sõnavõttu peaksonul Ernst Jaakonist ja Clemaalime Eesti – Kesinõukogu esimees Alfred Andersonilt. Avab ESTO -76 Kongressidele Komitee esimees Harry Must. Järgnevad eriasukohamade keskorganisationsioone esindajate sõnavõtt. Koosolek lõpetatakse kell 12.

Töökoosolek peetakse neljapäeval, 8. juulil rühmades. Eest-

luse viijelemeise töökäsitatavate vastu ülemislooneid ja kirikute osatähtsust, eestlast sa-jandi lõpul, eesti kultuuri viijele-mist, eesti keelt eestluse säili-tajana, noorte tegevust j.m. Et-tehakseid on Udo Petersooll, Kai Kruupilt, Ant Paelit, Lilian Esapilt j.m.

Üldine rahvuspolitiiline koostöö ja side hõlmab tööühma käsiteluse eestlastkonna koostöö arendamist eriasukohamades, si-demata pilanist muudatist vahel ning ülemislooneist nööd ja tule-vikus. Ettekandjaks on Hans lup, Ants Kippar, Tiit Kroll, Jaan Särev, Herman Lane-la-hesalu j.

Välisvõitluse tööühma teemadaks on välisvõitluse UNO-raamides, koostöö ja side eri-rahvusgruppide vahel, innois-guse rikkumistest okupeeritud Eestis, Balti küsimuse kaitsite-mist Saksa Liiduvaarjuse ja Balti informatsiooni võrgu loo-rine. Ettekandjaks on mag. Mari Linnamaa, Ingomar Nelliv, õp. Karl Laantee, Rein Saluri, Laas Leivat. Tegevuse üldjuhiks on Maas Simonson.

Majandusküsimuste tööühma langes peavõtte eestlase majanduslike võimaluste laiendamisele ja selle kaunistamisele rahvuslikus tegevuses. Eriti kä-sitatakse teatsummadesse komu-nist, tulumaksu küsimusi, äri-pande ja teatsumide küsi-musi, informatsiooni teatsume loomist Balti ja teiste Ida-Eu-roopa rahustevahel, nimekate inimõiguste eestvõitlejatega kontakti loomist ja nende teoste levitamist, ülemaailmne koostöö parandamist ja täiendamist, tu-ristide ja äriinimeste abil info-matsiooni levitamist ülemaailm-selt. Tööühma ettekandjaks on Sven Viichman, Antoni Truuvrit, Annus Estru, Jaan Särev, Mein-hard Ois j.

Rahvusvõitluse pidulikkoo-koosolekul, 8. juulil kõnelevad apeaksonul Ilmar Heinsoo, ESTO -76 esimees Kaljo Popp ja ERKO esimees Ilmar Plier. Põ-himõitlase ettekandega esineb

UFKN esimees Alfred Anderson, võetakse vastu ülemislooneid, kokkulepitud resolutsioonid, tööühmades soovitusid võetakse teatavaks.

Rahvuskongressi kutsed on saadetud ligemale 600 eesti pa-guorganisatsioonidele, milles adressistid olid Konv. Komitee kasutades. On olnud juhtumid, kus on püütud ekslikke arvamusid ajakirjanduses avaldada. Nii näiteks protesteeris Rootsi opta-tajate organisatsioon avalikult, et nemad peavad võitluse eest-lasumna, kuid R. E. Esinduse seda liiget saavad tasuta osa võtta. Ometi on kutses kirjas selgesti ütle-tud, et "Rahvuskongressi kuulede katteks maksavald hää-lekoisulikkud liikmed 10 dolla-ri." Ilma erandit tegemata. See osavõtt maks tuleb tasuda kõigil.

ESTO -76 Kongressidele Komitee kui Rahvuskongressi teh-niliste korradajaja kinnitab, et ta on teinud kõiki, et Rahvuskongress kujuneks eesti pagula-konnaile kohaks, kus on võimalik vabalt leida teid ja püstitada sihte Eesti vabaduse teatsumiseks ja eestluse viijelemeiseks ning tule-vaseks tegevuse suunamiseks. Selleks on kõigi pagulasorganisationsioone osavõtt vajalik.

Teenete medalid

UPPSALA (EPL) – Teenete-medalid "För min och redighet i rikets tjänst" (Hoole ja tüh-tuse eest riigi teenimisele) an-nestati Põllumajanduskooli 12 teenistujale, kellest mõned on juba vahepeal pensionieeritud. Iosma hulgas oli 4 eestlast, 2 liitlast ja 1 juut – seega pooled kuulsid vähenemuse hulka. Eestlastest said teenetemedalid Akel Mark, Leo Rootsi, Aesnia Ruvdvere ja Kaarel Vahters. Kõik ülitasma.

Joel Haamer TV-saates

Televiisioonis esitati pikem programmi konnaskirjaretanise katsetest (musslor), mis tõttavad kujuneda kaluriteele sood-saks tuluallikaks, kuna nende liha turbinne on pidevalt suuremas. Katsete algatajaks oli eesti oksegranaal Joel Haamer, kunstnik Erik Haamerin poe-kes on välja töötanud "konna-karbi-farmid" – meotoidiks me-repühjas ja äratund sellega ka varem roketi tähelepanu.

Miss Esto kandidaat USA-st

ENP PÄRL

NEW YORK (VES) – USA-estlaste Miss Esto kandidaat selgitati kuu kandidaadid hul-gast. Võitjaks osutus 21-aastane Enne Päril, blond Southern Mel-hodist USA-estlaste psühholoogia üliõpilajana Glenziest Illinoisist. Teiseks tuli Annika Rose Meri-tu Cleveland Heights'ist Ohio osariigist. Ajahele Vaba Eesti Sõna hääletuselt võitis osa 500 inimest.

Sellelge on selgumud rootsi-poolse kandidaadi Ann Leemenni USA-konkurent. Teada on ka Inglismaa Miss Esto – Karin Milmaa Bradfordist. Kanada jt. maade kandidaadid on alles sel-gumisel.

Erakonnajuhid sisserändajaid

Ajakirj "Invandrare och Minoriteter" on avaldanud inter-viuvu Rootsi erakondade juhtide-ga küsimustest, mis puudutavad sisserändajaid ja minoriteete. Avaldamine ajendatud sissetu-omad, mis rühkivad ka meid hivi-tavaid probleeme:

Gösta Bohman (m): Sisserän-dajate võimeid tuleb senisest enam kasutada Rootsi ühiskon-nas. Nende kultuurilised tradit-sioonid annavad väärilistku li-kimistesse ühiskonnale.

Valitsus peab astuma läbirää-kimistesse riikidega, kes kat-su-vad avaldada survet siinviivute-le pagulastele. Sisserändajate-le peab olema garanteeritud samasuguse juolgeole kui teiste-li ühiskonnas. Miss ühiskonna liikmetele.

Kõik ajalehed, mis täitavad üldise ajakirjanduse teotuse saamise tingimused, peavad seda teotust ka saama.

Per Ahlmark (r): Teotust siserändajatele ajalehtedele tuleb suurendada, ennekõike ajalehtedele, mis täitavad üldise ajakirjanduseteotuse raames. Praegu diskrimineerit-akse ajalehti selle tõttu, et need ei ilmu rootsi keeles. Folkpartiet

on riigipäeval korduvalt nõud-nud, et vastavald määrusi muu-detaks.

Rohkem teotust sisserändajatele kirikutele ja organisatsioonidele! Suurem viijelemeis võtta osa rootsi keele õpetusest!

Thorbjörn Fälldin (c): Tuleb teotada nihaisti sisserändajate oma informatsioonegevust kui ka nende ajalehte tegevust – invandrarverket peab saama rohemat raha.

Ehastatult ajalehte teotami-se puhul peab kaduma. Praeguse ajakirjanduse teotuse raames peaks võimalik olema teotada ka teistes keeltes ilmuvaid ajalehti.

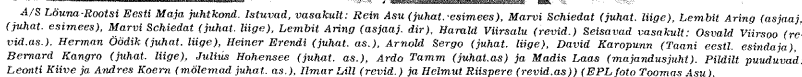
Olaf Palme (s): Valitsus on teotud ettepaneku, et teotust mit-torootsikeelsetele ajakirjajalele ja ajalehtedele täistatakse. Tuleb uuesti aruteluviile teotada, kuidas teotada minoriteetide ajalehti. Sisserändajatel peab olema võimalus teotada sama-väl ja mitmekülgset debatti kui rootslastel. (EPL/AI)

Thirner's – Austraalias suri 2. juulil Sylvia Kongas, n-na Hal-pallapuu, sünd. 30. augustil 1925 Tartus.

Lehed jälle kallimaks

Rootsi suurlehed on otsustanud 1. juulil ühiskonnarihi hindu tõsta veel 25 öörüviorra. See tähendab, et argipäeval Dagens Nyheter ja Svenska Dagbladet maksavad kr. 1.50 ja pühapäeval 2 krooni. Ajalehed põhjendavad tõstmist palgakulude suure tõusuga. See kehtib ka õhuteleheted kohta.

Sellelge on üle aasta jooksul ajalehtede jaemüügihind tõusnud 50 protsendi võrra. Amelik tar-bimise indeks on sama aja jooks-l tõusnud ainult 8 protsenti. Göteborgi suurim leht Göte-borgs-Posten teatab, et seal ei ole esialgu hinnatõstmisele järgi-mist etusumme. GP on kogu aeg ajanud madalalhinnaga poliitikat ka-tellimistest, kompenseerides sis-setulekuid kuludest kaudu. See on võimaldamud leviku eriti kiiret suurendamist.

LUND (EPL) = A

Tänapäeval võiksime oelda
mitmesuguste kirjutajatele:
"Eetvatuust! "Kodumaa" ts-
terb!"

Sest ei tähenda, et ei võiks es-
seda kriitiliselt vankelt! Tänu
seel ei tähenda sõnavabadust ka
võimalust, et kui keellegi on ajaleht,
ajakiri või raamat käepärast, ta
süüis võib ära trükkida mistahes.
Kui keegi kavatses teostada kir-
urgilist operatsiooni, siis peab
asustav instrument ennekõike
olema steriilne, s. puhas."

"MA KUULEN IHUMIST JA
KOLINAT," ütles sõber. "Kas
sina kuul? Mõnda ka omandid
hõltsid, raudreidid õitlatske
värivird hõrutakse läikima.
Ma ei saa ara..."

"Asti on ju selge: Pagulaspoliit-
dum valmistavad Eesti Päevale-
astu."

Eesti luule ning Lenini juhtnöörid raadioprogrammis

Rootsi raadio esitas reedel, 18. juunil (kordamises 19. juunil) eriprogrammi eesti luulest, kus Harri Oit tutvustas praegust kodumaist eesti luulet, leides, et luule on eesti rahva teadvuses tugevama kui kunagi varem. Oit ütles, et luule on eesti rahva teadvuses tugevama kui kunagi varem. Oit ütles, et luule on eesti rahva teadvuses tugevama kui kunagi varem.

Leinateed

Vancouveris Kanadas sari 27. mail Oskar Tuulil, sünd. 29. augustil 1911 Kärälas Saaremaal. Riias Lätis sari 11. mail Helmi Pääsuke, n-nä Maasik, sünd. 1. oktoobril 1901 Lausel. Austraalias sari 2. juunil Silvia Kongas, sünd. 30. aug. 1925 Tartus.

Meie armas vend

maajanduslääne

Felix Schönberg

Sünd. 28/1 1911 Tallinnas
Surn. 26/6 1976 Tallinnas

Mälestavad valikes leinas

HELLA
perekonnaga Rootsis

ASTA
perekonnaga Kanadas

Armast onupoega

Arthur Lootus't

(surnud Montrealis)

mälestavad kurbuses

ARTHUR perega
ARNO ja EVA

Unustamata abikaasat

Aleksander Kalvik'ut

mälestab kurbuses tema IV surma-aastapäeval, 4. juulil

LIISA

Paul Just

Sünd. 16/8 1910
Surn. 18/6 1976

Sa tulid alati rõõmsalt naeratades, hääsüdamiiniga ja abivahimilt, kuid lahkusid ootamatult, jättes järelle sügavama leina ning kurbuse. Kustumata mälestus sinule, kallist sõber ja jahimees.

Perekonnad:
AID
HANSON
TANEMÄE
KREMANN
ja
MAJBERG
SUSI

matus ja et pagulasluuletaja ülesanne on võidelda Kurja vastu ning inimõiguste eest. See oli esimene kord, kui Rootsi raadios on loetud eesti pagulasluulet. Lisada võib, et Kalju Lepiku intervjuu oli eestlanna Maarja Talgre.

EEL KIRIK
STOCKHOLM: Peapiskoplik kog. — peajumalat. 4/7 kell 9 hommikul Jaakobis. Kog. õpetaja. Orell Harald Aksberg. Armulaud. Lauluarmatutud.

ESTI AP. OIG, KIRIK
STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakir. — 4/7 kell 11 Iturgia. Ülempr. M. Juhkam ja preester N. Suursööd.

VABAKIRIKUD
STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt. kirik. Norrtullagat. 37. 4/7 kell 14 jumalat. A. Vaim. Pärast jumalat. Kristuse surma mälestamine.

STOCKHOLM: Eesti Nelip. kirik. Brävallagat. 11. 4/7 kell 11. Teisip. 6/7 kell 19 — palve- ja pühitulu.

GÖTEBORG: Parkgat. 11 KPMU, 4/7 jumalat, jääb ära.

ALINGSÅS: Betelkirik. Nygat. 19. jumalat. 4/7 kell 14. V. Krabi Torontost. H.

GÖTEBORG: BIA Bandet, Erik Dahlbergsgat. 10. jumalat. 4/7 kell 11. V. Kubyja.

GÖTEBORG: Smyrmas, sissekäik Parkgat. 1, 8/7 kell 15 palve- ja pühitulu. 4/7 kell 17 jutust, socio- ja kooriga. A. Milder.

BORÅS: Bihändi saalis 3/7 kell 17 palvetulu, 4/7 kell 10 jumalat. Vilma Krabi.

NORRÖPING: Betania, Brådgat. 54. 3/7 kell 17 palvetulu.

Tabernaakel, Kungsgat. 26. 4/7 kell 13 jumalat. Kohal. vennad.

HÄLSINGBORG: Korskyrkan, Trädgårdsgat. 19. 4/7 kell 14 jumalat. Arand Roos.

Uus eesti stereoplaat

Eesti laulu- ja rahvatantsuansambel "Hämarik" Göteborgis teostas stereofonilise helisalvestuse LP-laadile, mis sisaldab liigemale kakskümme päle trupi repertuaari lõvimaist lugudest. Plaadid produtsent on Viljar Nairis ja salvestus ilmus "Estonian Voice" kirjastusel Stockholmis neli päevil ni kestvusmängu plaadina kui ka stereofonilise kassetina. Plaadid katavõimurumbar on Stereo EMP SLP 1007 ja seda saab tellida Välis-Eestist. Nii plaadi kui kasseti hind on kr. 35:—.

"Hämariku" truppil kuulub kaheksakümneid liiget ja nad on oma juhi Andres Merelaidi käe all mõned aastad harjutanud ja korduvasti esinenud. Trupi koosseis on noor, vanusega alla kolmekümne eluaasta. Nende esimene helisalvestus oli ni muusikaliseit kui tehniliselt eriti nõudlik. See toimus Göteborgis Kal-Ton studios, mis tehniliselt varustustel on moodsamaid Rootsis. Salvestus toimus 16-rajalisel süsteemis, mis tähendab seda, et sissemänguks kasutati 16 mikrofoni, mis on esmakordselt eesti heliplaadi ajaloos. See annab produtsendile võimaluse perfekte tulemuse saavutamiseks "üksikuid" heliradu hoopis suuremas ulatuses kui varasemates salvestustehnikates võimalik oli.

"Hämariku" repertuaaris on nii eesti rahva-, nalja- ja küla-

Esitasid eesti omapära

SYDNEY (EPL) — Rahvasste omapära festivali uues ülmoodus. Sydney eksperimendiesinised eriliselt meenuga ka eestlased. Rahvatantsugrupp "Virmalised" lavastas vanakaeti pulmapoe Amelle Sildniku teksti järgi ja tema juhtimisel. Aplaudis 3000-pealset publikuit olid ovaitsioonilised.

Ettekanne algas leelutusega pr. E. Prillupilt, kusjuures leelo ajal ilmusid lavale rahvatantsijad tantsusammul, tõvikuld kaes hoides. Leelutaja asus lõpetades voki taha ketramas. Siks tüid külastades, kammedaljad (Alta Salenase ja Lembit Suni) ja valitajev noorpaar. Rahvast kogunes üha enam (kaasetegei ol ka Sydney Eesti Seltis segakoor ja Eesti Meeskoor Austraalias, esinudes pulmapoorna ühiselt). Amelle Sildniku lavastus oli auvau ja kaunis. Ta ise on saanud balleti alal ettevalmistuse.

Kohalike elu

METSAKODU

Tänu Käesolevaga soovib Metsakodu juttus avaldada südäimikku tänu kõigile neile, kes emapoolse panusega Suviharjapoe heaks kordamnekuks kaasa altasid. Tänu aktuse kava sisustajatele — õp. A. Kodar, M. Tomson, V. Jüriso, A. Randes, tänu rahvatantsijale Alingsåsi, Berdset, Göteborgist ja Norrköpingist. Eriitist tänu väärivad veel Metsakodu tübid perenaised ja samuti kõik need Metsakodu Sõprade Ringi liikmed, kes vajaduste kohaselt rakendatud olid. Tugev käesurve kõigile!

GÖTEBORG

Suvevaheteg E. Komitee Göteborgi osakonnas

Eesti Komitee Göteborgi osakonna büroo on suvupühkuse tõttu arvatud juulikuus ainult enpe lõmat, välja arvatud üks nädal 12. — 18. juulini — siis on büroo sulatud.

le, kuid nad on ka ise harraastunud usuloomingut ja rahvusvahelised meloodiad varustanud eestikeelse sõnadega. Nende eeluurimis ja temporkas ettekannevis annab salvestusele moodsa värvingu ja rütmil. Muusika sobib ni kuulamiseks kui tantsuks. Mõned palad nagu "Tiina, Tiina", "Tallinna teel" ja teised on juba publiku hulgas saanud lookuludeks.

Süsteemusika bajarani, nelja kitarril, banjo, elektribassi ja teiste instrumentidega tuleb neilt endit. Plaadidümbri on nägusav värvitruksis ja seal leiduvad ka laulude tekstid, kuns need enamikus on senitundmatud.

Ilmus:
Kol. A. Luts:
Heliluste kearises II
Eesti väceade saatust 1940—1945.
Hind etetellijalle kehtib — Kr. 49:70.

Helitaup Stereo EMP SLP 1007, HÄMARIK
Laulu- ja muusikagrupp Göteborgist esitab liigi 20 populaarset laulu.
Hind Kr. 35:—.

Kassett samast KAS 1007, Kr. 35:—.

Välis-Eesti
Box 2171
103 14 Stockholm

Tellija nimi:
Aadress:

lgavuseit tõdenud üksik eesti tees soovib tõasit

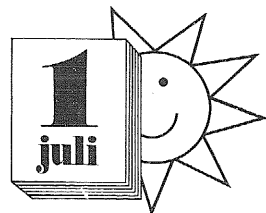
tuutvust
lõbusate daamidega vanuses 55—65 a. Vast. "Suvi 1976" EPL, Box 667, 101 29 Stockholm.

H. L. Umeäs
Telle on kirj. L.H.

Endel Käka esines koos Ruti Tuivungu, Abel Lee ja Ervin Mälvikiga Toronto kunstinäitusel "Colour and Form".
Kristi (n-nä Wuht) ja Aadu Alperel Greewichis Connecticuti osariigis sündis poeg Jaan Andres.
Villibald Allik, majandustegelane ja laeselvuse ajal speditioosnifirma direktor, tähtsast Lakewoods oma 70-aastasat sünnipä-

va. USA-s töötas ta pikemat aega episkopaalkirikku raamatukaupluse juhatajana.
Juta Lünar valiti üleameerikalistel võistlustel USA noorte kontsergrupi liikmeks, miline pärast esinemist New Yorgi Carnegie Hallis ja Philadelphia's sõlirub Euroopa-turneele. Juta Lünari vanemad asusid USA-sse Rootsis.

Försäkringskassan informerar om nyheter från 1 juli 1976

Nytt basbelopp

Basbeloppet används för att beräkna ATP och folkpension. Även andra förmåner byggs på basbeloppet, tex bidragsförsäkring, studiemedel och livräntor. Basbeloppet fastställs för en månad i taget och ändras när priserna ändras.

För juli månad 1976 har basbeloppet fastställts till 10 400 kronor.

Pensionstillskotten höjs

Pensionstillskott är ett tillägg till folkpension för de pensionärer som har låg ATP eller ingen ATP alls. Den som har folkpension i form av ålderspension, förtidspension, sjukbidrag eller änkepension kan få pensionstillskott.

Från och med 1 juli 1976 höjs pensionstillskottet för den som har folkpension i form av ålderspension och änkepension. Det blir då högst 25 procent av basbeloppet (alltså 2 600 kronor per år när basbeloppet är 10 400 kronor). Pensionstillskottet kommer att höjas med fyra procent av basbeloppet varje år under de närmaste fem åren.

Den som har förtidspension eller sjukbidrag från folkpensioneringen får rätt till dubbla pensionstillskott från och med 1 juli 1976. Detta innebär att högsta pensionstillskottet då är 50 procent av basbeloppet, d v s 5 200 kronor per år.

Vårdbidragen höjs

Föräldrar som vårdar handikappat barn kan få vårdbidrag med helt eller halvt belopp. Det är lika mycket som betalas ut i hel respektive halv förtidspension från folkpensioneringen till ensamstående, jämte pensionstillskott. Från och med 1 juli 1976 utgår därefter helt vårdbidrag 15 080 kronor och halvt vårdbidrag 7 540 kronor per år.

Nya bestämmelser om barn tillägg till folkpension

Rätten till barn tillägg beror på pensionärens underhållsskyldighet mot eget barn under 16 år. Lika regler skall gälla för kvinnor och män.

Föräldrar som båda har folkpension får själva bestämma om barn tillägg skall betalas ut till en av dem eller om det skall delas mellan dem.

Pensionsåldern sänks. Rörlig pensionsålder mellan 60 och 70 år införs

Den 1 juli 1976 sänks den allmänna pensionsåldern från 67 till 65 år. Från samma datum införs nya regler om rörlig pensionsålder. Dessa regler ger olika möjligheter till pensionering bl a mellan 60 och 65 år. Reglerna innefattar:

- 1 Delpension i kombination med deltidsarbete
- 2 Alderspension som tas ut i förtid
- 3 Förtidspension

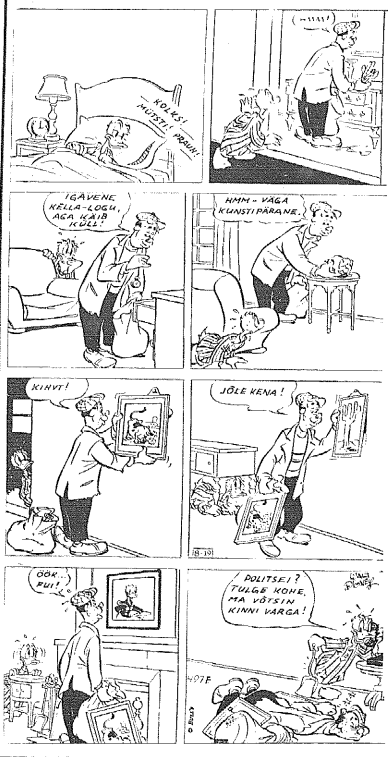
Nya regler för fosterföräldrars rätt till sjukpenning och föräldrapenning

Fosterföräldrar som har enbart fosterlön från kommun — eller som har både sådan lön och annan förvärvsinkomst — får större möjligheter till sjukpenning och föräldrapenning fr om 1 juli 1976.

Vi på försäkringskassan hjälper gärna till med ytterligare information.

Piilupart Kalle

Fantoom

Televisiooniprogramm

TV Lõrdag

LÕRDAG 3 JULI
TELEVISION 1

13.55 Wimbleton. Direktasöönd ning de avastatud finalerna. Kommentaar: Bengt Grive. Eurovision. Soomekeelisel ohjelmat Viiskirkläsa program 17.00 Kesinäva. Sommarbild. Textat på svenska. Myggor och Lappindbittina på jakt efter guld i Tankavaara i Sodankylä. 17.40 Topkan valingallundesta. Om tobakens våldlighet. Textat på svenska. Skämtsam monolog av Tjechow. 1 rollen som Ivan Ivanovitsh Njühin — Tauno Söder. 18.00 Meddelanden. 18.50 Enesas Irifärder. Enesas har till sist efter en lång och mödosam färd nått fram till Latium, sömndömdens land, dit han lovat att föra sitt folk. 7. Den bittra kampen. Repris från fredagen. 18.55 Helgmässan från Chisago Lake Lutheran Church i Center City, Minnesota. 19.00 Aktuell i veckan. Textat. 19.25 TV-nytt, väder. 19.30 Fablerans värld: Bröderna Bär gör ihop musspel. 19.55 Alla vi har i Bullerbyn. Textat. 3. Olle har en lös tand. Eldorado direkt från Soli. Soli-dens scen på Skansen. Program av författaren Burger Norvan med Harriet Forsell, Sonja Hedenbratt, Milja Schmidt och Martin Westerholm. Stockholm: Vokalembell. Allsångslåda: Ingrid Kjelsson. Programledare: Ulf Elfving. Kapellmästare: Arne Dornéus. Producent: Orlan Öberg. 21.00 Aktuell, väder. 21.20 TV-nytt. 21.25–22.15 Mässan Alpha 1989. Del 9. En av forärrarna ombord leder en seans av vetenskaplig karaktär. Föreläsare: Martin Landau, Barbara Bais, Barry Morse och Giancarlo Prette.

TELEVISION 2

18.55 TV-nytt, väder. 19.00 Från Barnredaktionen: Poly tavlar. 19.20 Rapport, väder. 20.00 Ziegfeld Follies — amerikansk långfilm från 1945. Regi: Vincente Minnelli. 1 rollen som den store Ziegfeld — William Powell. Övriga medverkare: Fred Astaire, Lucille Ball, Cyd Charisse, Esther Williams, Keenan Wynn, Lena Horne, Red Skelton, Judy Garland, Gene Kelly och Kathryn Grayson.

21.45 Showtime: Hello, Louis! Få har betytt så mycket för jazzen som Satchmo. Pops och allt vad han kallades av sina vänner — och att de är många framgår av denna minneskonsert, som hölls inom ramen för Newport Jazz Festival i New York den 4 juli 1972. Bland dem som lyhlar minnet av Louis Armstrong är Ella Fitzgerald, Dave Brubeck med söner, Earl i Fatha Hines, Dizzy Gillespie. 21.55 TV-nytt, väder. 22.40–23.15 Farsarna — engelsk komediserie med Michael Robbins, Arthur English och Georgina Moon. 3. Edward har fått en flickvän och hans farfar Ted blir förtjust i flickans mamma. 23.15 TV-nytt, väder.

TV Söndag

SÖNDAG 4 JULI
TELEVISION 1

17.55 TV-nytt, väder. 18.00 Frihetsgudinnan — ett amerikanskt reportage berättas om den våldiga striden, som var en demokratisk kamp för Frankrike för 30 år sedan. 18.25 Amerikansk tur i närbild — Pingstföreläsningens gudstjänst med tungtall och helbräddagrelse. 19.00 TV-nytt. 19.05–19.15 En sensation — amerikansk film från 1941. Sv. Orson Welles, Ruth Warrick, Dorothy Comingsore, Joseph Cotton, Agnes Moorehead, Everett Sloane, George Courtois, Ray Collins, Erskine Sanford, William Alland och Paul Stewart. Regi: Orson Welles. 21.00 Aktuell, väder. 21.30 TV-nytt. 21.35 Roster om Amerika — Arne Thoren föreläser. 21.45 A ett sånt Amerika! Tillammans med ett fransk reportage som beskriver några anmärkliga amerikanska öskor. 22.45–23.15 Stjärnbaneret — en dansad gratulation på 200-årsdagen. New York City Ballet dansar i mästaren George Balanchines koreografi en parad till Souzas musik, i arrangemang av Hershy Kay. Melissa Hayden och Heidi Tomasson är solister i en färgsprakad kavaljör kring stjärnbaneret. 23.15 TV-nytt, väder.

18.55 TV-nytt, väder. 19.00 Från Barnredaktionen: Sommar på Mirabellön — tecknad berättelse från Norge i åtta delar. Del 6. Maria, 11 år, och Jeppe, 7 år, tillbringar sommarlovets tillsammans med sina föräldrar i ett gammalt hus på Mirabellön. Teckningar: Vivian Zahl Olsen. Berättare: Anita Ekström. 19.20 Rapport, väder. 19.30 Godbarna — engelsk komediserie med Tim Brooke-Taylor,

Greame Garden och Bill Oddie. Godisarna söker guld i Cornwall och hittar i stället en gräddgruva. 20.20 Sportspegeln. 21.00 TV-nytt. 21.25 Två är lagom — tre är för många. I det här programmet skildras invandrarpolitiken i Kanada och hur den ofta mycket knappt drabbat olika människor. 21.55–22.15 TV-nytt, väder.

TV Måndag

MANDAG 5 JULI
TELEVISION 1

Sommarmorgon: 9.00–9.25 Joe på rymmen. Militärhundens Joe har rymt från husse. Folk jagar hunden som de tror är förlorad. 9.25–9.40 Den stumme. 19.20 Meddelanden. 19.25 TV-nytt och väder. 19.30 Gallionsherd. Det var ofta anonyms konstnärer som under segelfartygens storhetstid gav varje fartyg dess individuella prägel. 20.00 Brottsbrevet. Färmasarna. Den andra av två pjäser som söker visa vad som roade teaterpubliken för i världen. Handlingen utspelas i Turin strax före sekelskiftet. En blånadbyrå kurrageomskalleter. Utgångspunkten är en snabbt följande karlekshistoria med följande roller: 1. rollerna: Laura Fanti, Alberto Cracco, Pierangelo Civera, Adriana Testa m. fl. (Sista av två pjäser) 21.00 Aktuell, väder. 21.30 TV-nytt. 21.35–22.25 B plus B. Björns plus Bouleaz blir Ballet. Koreograferna Maurice Bejart och konstnärerna Pierre Bouleaz har samarbetat i balleten Hamman utan herre (Le Marteau sans Maître). Vi följer Bejart och hans trupp Ballets du XXe Siecle, när de repeterar i balleten och är med på uppremanen på La Scala i Milano. Vi träffar dansarna — i en svensk Niklas Ek — men får först och främst tillfälle att bekanta oss med Bejarts dansspråk och Bouleaz tonspråk. 23.15 TV-nytt och väder. 23.20 Från Barnredaktionen: 19.00 Sagar om Bemböleborna. Tecknad serie från Finland i sex delar som bygger på folksagorna om människorna i Bemböle. 1. När går skördades. 19.10 Simskolan. Åke Brolin lär vuxna och barn lek, plaska och simma. 19.20 Rapport med väder. 19.30 Ska vi ha fler atomkraftverk? Filmen kan uppfattas som ett danskt inlägg i atomkraftdebatten. Filmen Per Mannstedt försöker visa att atomkraftverk, även om de behövs, bygger på ett samhälle utan

störningar, utan strömavbrott och utan tåpnade konflikter. 20.30 Sary-Tjelck. En sovjetisk turistfilm från reservatet och sjön Sary-Tjelck i Ubeiskistan. 21.00 De skopshuggarna. Engelsk långfilm från 1972 efter Graham Greene roman, med samma titel. Det engelska tvillingparet Anthony och Kate blir inblandade i den tyske affärsmannen Krohns lurederier i ett dekadent Tyskland något år före andra världskrigets utbrott. Erik Krogh — Peter Finch, Anthony Farnant — Michael York, Kate Farnant — Hildegard Neil, F. Minto — Michael Hordern. 22.35–22.40 TV-nytt och väder.

TV Tisdag

TISDAG 6 JULI
TELEVISION 1

Sommarmorgon: 9.00 Bamse. Världens Starkaste Björn. 3. Vargen retar upp sig på Bamse, som alltid sitter en klipp i hjulet för hans roliga skämt. 9.15–9.35 Vill du lära dig segla? Om rätt sätt och till vilken ålder du kan gå ut på en båt. 9.35–9.40 Den stumme. 19.20 Meddelanden. 19.25 TV-nytt och väder. 19.30 Mary Tyler Moore. 6 Mary har blivit befordrad till TV-producent och ber sin chef att antingen få göra rätt på sin nybildna titel, Mary Richards — Mary Tyler Moore. 20.00 Kanada — inte bara OS. I TV-serien om det ökända Kanada presenteras i dag författaren Mordecai Richler. 3. En gata med träd. Richler minns sin barndoms gator, sin fiktiva från judisk-kanadensiska miljö och sina år i Europa före benkomsten till det moderna Montreal. 20.30 Country Gazette. I en direktpresentation från Moosebake etablissemang i januari i år får vi träffa den amerikanske blue-grassgruppen Country Gazette, som består av Allan Moore, banjo, Roger Bush, bas, Byron Berline, mandolin och fiol, och Roland White på gitarr. Programvärd: Kjell Wanzelin. 21.00 Aktuell och väder. 21.25 TV-nytt. 21.35–22.25 En skopshuggares död. Kanadensisk långfilm från 1973. Marie kommer från en av Quebecs mest välgångna byar till Montreal för att söka efter sin försvunna far, som arbetat som skopshuggare. Innan hon får veta vad som hänt honom har hon hunnit göra karriär som Nordamerikas första topplösa kvinnliga skopshuggare. Filmen har svensk premiär. 1 rollerna: Carole Laure, Willie LaMothe, Daniel Polak, Pauline Julien m. fl.

TELEVISION 2

18.55 TV-nytt och väder. 19.00 Sagar om Bemböleborna. Tecknad serie från Finland i sex delar som bygger på folksagorna om människorna i Bemböle. 2. När går skördades. 19.10 Simskolan. Åke Brolin lär vuxna och barn lek, plaska och simma. 19.20 Rapport med väder. 19.30 Hem till barn av Bengt Bratt. Per Låfgrens hemby i Mellansverige är dömd till undergång. På småbarnernas beaktadast favoriter i laubrukningen den största jordbruket i byn Åsen, som ägs av familjen Andersson. Järnvägen har dragits in, laubhandeln går dåligt och föredömden har hotat att slå igen. Byborna uppvaktar och lovar börja

Mis juhtus

KES VÕIVAD JÄADA, KES MITTE Rootsi ametivõimud saatsid Norrasse tagasi need asutustid pögenikud, kes Norra laudu ap-rillis Rootsi tulla just siis, kui Rootsi oli tühistanud kõik turismivõimalused. Viimaseks toimetati Norrasse ema nelja lapsega, kes jäi maha teistest, kuna ta kaiks last, alid väljasuutrit kartes pögenikud. Need leiti politsei poolt ja toodi lennuväljale, sest perekond siis erl lennuks Oslossse saadeti. Mis norralaused asutustele asutustele laudu teavet, et ole teavet. Samal ajal otustus valitsus anda peatusloa 900 Liibanonit tulinud pögenikute, kuna sõjaohukord nende kodumaa sead tingib. Ka liibanonilased on asutustele. Norrasse tagasi saadetud asutustelased on aga pühi Turgist. Asutustelased on kristlased ja pögeniadev seltepaat, et monleim neid taga khusavet. ENESERISIK KALLIMAKS Rootsi kodusisustusselid tieta-vad arvates 1. juulist kindlustuse nne. eneserisik-summasid ena-mikku juuhemil 100 krooni võrra. Et kompensierida inflatsiooni, nagu põhjenduses üteldakse. See tähendab, et 400-kroonine eneserisik (keskne 500-le kroonile jne). KUDASASTANDARD ON HALVENENUD 29 kutsesühingusse kuuluvat valitsus- ja õigusomnikku on pöördunud oma kutsesuhendaja SAGO/SR poolle, et see nende standardid halvenemise vastu väljale astuks. Ametnikud, kes kuuluvad kõrgepalgaliste hulka ja maksupoliitika on toonud kaasa küll nende brutopalkade tu-guva suurenenemise, ilma et neile endile midagi sellest järele jääks — kogu suurenemine läheb riigile tagasi maksumendena. Nii on valitsusomnikul, kelle palk on 1968. aastast arvates (tööandja 40 protsenti) (8.575 kroonil) 12.191 kroonile), netopalk ei ole aga peaaegu selle aja jookul töandus. Kui aastal 1968 sai 160-ta ja kätte 4346 krooni, siis praegu saab ta pärast maksude mahavõtmist 4633 krooni, kusjuures töandusand asustat suadik on reaalaltu kogu 200 krooni võrra vähenenud palgastumbrikus. Kuna eukalidus 1968 ja 1976 vahel on mitmekordistunud, siis leiaavad ametnikud, et nende reaalpalk on vähenenud 87 protsenti ja ooke vaia praeguse palga suurendamist tervelt 133 protsenti võrra, et taastada 1968. aasta elustandardid. ENAMUS EI SOOVI SOTSIALISEERIMIST Uus SIFO-uuringus näitab, et enamuse rooli rahvast ei soovi, et nende maa majandus täielikult sotsialiseeritaks: 65 protsenti on vastu ja ainult 16 pooll. LO-ko-noomi Rudolf Meineri kava pal-galliste fondide kaudu ette võtetud ülevõtmiseks aktiivse sisseost-mise, ei ole samuti populaar-nud. Kõikidesse sisseost-aines 12 protsenti et ametnikud oleksid sohvaid ühiskonda töandajana et-tevõtte omanikena. 70 protsenti on aga vastupidiselt arvade ar-vale LO peremehe rolli nende ar-vale õnnetu lahendus.